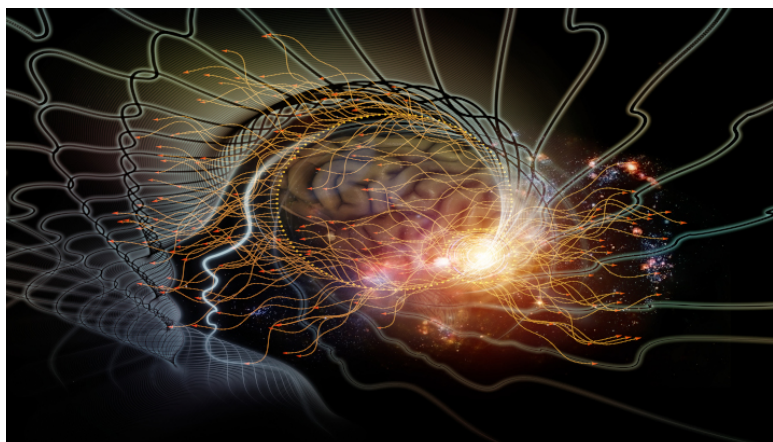

19/05/2021

Epistemologia de Disseny: una nova eina per a la recerca de la salut pública

La recerca de la salut pública implica l'estudi d'àrees que tenen relació amb el context social. Per exemple, requereix de la integració de disciplines com la sociologia, la demografia, la política i l'ètica. En aquest article, Anna Estany, catedràtica emèrita de l'Àrea de Lògica i Filosofia de la Ciència, proposa un nou marc metodològic, l'Epistemologia de Disseny, com a eina que pot aportar propostes i solucions per als problemes que afronta la nostra societat en aquest camp.

iStock-Agsandrew

Hi ha paraules que, en un moment determinat, emergeixen com a catalitzadores d'una sèrie d'idees que anteriorment havien tingut altres sentits. Entre elles està "disseny", que ha sortit del nínxol en el qual havia romàs durant dècades, per no dir segles, lligat a l'art i aplicat a entorns de la nostra vida quotidiana. Actualment, la idea de disseny ha arribat a l'epistemologia, un camp que busca els fonaments racionals de les nostres creences.

L'objectiu que em proposo és explorar fins a quin punt l'Epistemologia de Disseny pot ser un marc metodològic per a la recerca en el camp de la salut pública i en el conjunt de les ciències aplicades, que Herbert Simon en *The science of the artificial* (1969) denomina "ciències de disseny", en el sentit de disciplines que no sols descriuen el món natural i social sinó que

pretenen transformar-lo.

Per a això analitzo les diverses aproximacions a l'Epistemologia de Disseny que van més enllà de la cerca de la veritat i que s'endinsen en l'aplicació dels coneixements científics a la solució dels problemes de la nostra societat. A partir d'aquí, em plantejo on situar la salut pública en el camp de les ciències, indicant aquelles disciplines implicades en la seva recerca que abasten des de les ciències biomèdiques a la sociologia i la demografia. Això em porta a considerar que l'Epistemologia de Disseny pot aportar propostes i solucions als reptes que té plantejats en l'actualitat un fenomen tan complex com és la salut pública.

No hi ha dubte que és un tema que constitueix un dels principals reptes de la nostra societat, ja que en això està en joc bona part del benestar de la humanitat. D'una banda, les conseqüències sobre les persones són múltiples i, per un altre, els factors que intervenen i dels quals depèn són diversos pel que també ho són les disciplines implicades en la seva recerca. La primera conseqüència és la necessitat d'una aproximació interdisciplinària, tant en l'àmbit de coneixements com de mètodes.

L'epistemologia clàssica s'ha centrat en el que s'ha anomenat la "ciència pura" però la recerca en salut pública descansa tant en les ciències biomèdiques com en coneixements sobre el context en el qual es desenvolupa qualsevol societat. En aquest sentit, es necessita també la implicació de la sociologia, la demografia, la política i l'ètica. A partir d'aquí podem concloure que la ciència aplicada és crucial per a abordar i donar solucions als problemes plantejats en aquest camp.

Prenent en consideració, d'una banda, les especials característiques de la salut pública i les diverses perspectives des de les quals pot abordar-se, i per un altre, les mancances de l'epistemologia clàssica o analítica, l'epistemologia de disseny i tot el que gira entorn d'ella com "design thinking", "design theory" i "designerly ways of knowing", constitueixen un marc adequat per a abordar la seva recerca, proporcionant instruments metodològics que aporten solucions als problemes que la societat té plantejats en aquest àmbit.

Anna Estany

Catedràtica emèrita de filosofia de la ciència.

Departament de Filosofia, UAB.

anna.estany@uab.cat

Referències

Estany A. (2019) **Design Epistemology for Public Health Research**. In: Vallverdú J., Puyol A., Estany A. (eds) *Philosophical and Methodological Debates in Public Health*. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-28626-2_7.

[View low-bandwidth version](#)